

The Odisha Gazette

EXTRAORDINARY
PUBLISHED BY AUTHORITY

No. 523 CUTTACK, THURSDAY, APRIL 9, 2015/CHAITRA 19, 1937

STATE ELECTION COMMISSION, ODISHA
TOSHALI BHAWAN, BLOCK B-2, 1st FLOOR, SATYANAGAR, BHUBANESWAR-751 007
OFFICE MEMORANDUM

The 5th April 2015

No. 1939—Ele(M1)-02/2015-SEC.—The State Election Commission vide Notification No. 1858/SEC, dated the 31st March 2015 has notified the poll schedule for holding General Election to Ranpur N.A.C. In order to ensure that the election is held in complete free and fair manner, the State Election Commission is pleased to order that Model Code of Conduct issued by the Commission shall come into operation immediately in the limits of Ranpur N.A.C. from the date of issue of the aforesaid Poll Schedule i.e. dated the 31st March 2015 and remain in force till counting is over i.e. the 6th May 2015. The Commission calls upon the Government, all Political Parties, Candidates and Persons holding public offices who are provided with official perquisites and transport and all officials and all employees of the Government, Public Sector Undertakings Panchayati Raj Institutions and Co-operatives to observe the provisions of the Model Code of conduct in right earnest in this N.A.C.

The State Election Commission is further pleased to order that the District Magistrate as Election Officer for Municipal Election shall ensure observance of the Model Code of Conduct by all concerned.

By order and in the name of
State Election Commission, Odisha
D. SATAPATHY
Secretary

**MODEL CODE OF CONDUCT FOR OBSERVANCE BY POLITICAL
PARTIES, CANDIDATES AND BY ALL CONCERNED DURING
ELECTIONS TO MUNICIPAL BODIES IN ODISHA**

CHAPTER-I

General Conduct

(1) No political party or candidate shall use any word either spoken or written, or commit any act or otherwise, which shall, on grounds of religion, sex, place of birth, residence, language, caste or community, create any disharmony or feelings of enmity or hatred or ill-will between different groups or communities.

(2) No political party or candidate shall use, or encourage use, overtly or covertly, of criminal force or violence which is likely to cause fear or alarm or feeling of insecurity amongst any group of voters or disturb public peace or tranquility.

(3) No place of worship, or building/offices/accommodation belonging to Government or educational institutions shall be used for election meeting/propaganda/workers' meet, etc.

(4) No obstruction or intimidation shall be caused to a prospective candidate which shall prevent him in filing his nomination.

(5) All political parties and candidates shall co-operate with officers on election duty.

(6) All parties and candidates shall avoid scrupulously all activities which are corrupt practices and offences under the election law.

(7) The word "Municipality" used includes Notified Area Council and Municipal Corporation.

CHAPTER-II

Meeting, Procession : Canvassing & Propaganda

(1) No political party or candidate shall give any gratification to any voter or group of voters which may prevent the voter(s) from exercising their electoral right freely.

(2) No election meeting shall be disturbed in any way by any rival political party or its candidate(s) or sympathisers.

(3) Permission from competent authority shall be taken in advance to hold public meetings in public places and for taking out processions on public roads. Prohibitory orders in force in public places shall be respected. Permission to use public places for holding election meetings and to take out procession on public roads shall be given by the appropriate authority on first come first serve basis. Local Police and Magistracy shall be kept informed of public meetings/processions and their directions/instructions/restrictions shall be obeyed.

(4) Character assassination of candidates/leaders which creates ill-feelings and tension, shall be avoided.

(5) Burning of effigies of leaders of political parties is prohibited. Criticism of rival candidates on aspects of private life or of political parties on the basis of unverified allegations shall be avoided. No demonstration or picketing in any form before the residence of any individual or before Government offices shall be allowed.

(6) Permission from competent authority shall be obtained for use of loud speakers and in any case, such loud speakers must not be used between 8 P.M. of the evening to 7 A.M. next morning. Use of loud speakers shall be completely stopped 48 hours before closure of the poll.

(7) A candidate contesting for the office of the Councillor/Corporator shall use maximum two vehicles (three wheelers & four wheelers taken together) for each Ward for his

electioneering and the Political party concerned can use one vehicle for each Municipality/ N.A.C. and two vehicles (three wheelers & four wheelers taken together) for Corporation as prescribed by the Commission. For use of vehicles by the contesting candidates and Political Parties instructions in detail are available in the appendix.

Similarly, Car/Vehicle being used for electioneering purposes shall under no circumstances be allowed to move in convoys of more than three vehicles in case of Municipalities/N.A.Cs. and four vehicles in case of Corporations from the date of publication of the final list of contesting candidates till the completion of election process in any Ward of the Municipality/Corporation. This shall however be subject to any special security instructions issued in respect of any such individual. However, it is clarified that the convoy shall not in any case exceed three or four vehicles, as the case may be of any person plus the security vehicles allowed in view of the security gradation of that particular person.

(8) Display of posters/pamphlets/hoardings/banners or writings on the walls of Government buildings/Educational/Religious institutions/Shrines/Public roads are prohibited. Such display and writings can however be made on private buildings or lands or space with the written permission of the owners concerned.

If any political party or candidate indulges in defacement of public property the Election Officer shall issue notice to the offender for removing the defacement forthwith. If the political party/candidate does not respond promptly, the district authorities may take action to remove the defacement and the expenses incurred in the process shall be recovered from the political party/candidate. Further, the amount also shall be added to the election expenditure of the candidate concerned and action shall also be initiated to prosecute the offender.

(9) All printed materials connected with electioneering shall bear the name of the printer and publisher, so that responsibility can be fixed in case of publication of any documents containing illegal, offending and objectionable materials.

(10) No party or candidate shall convene, hold or attend any public meeting in any polling area during the period of forty-eight hours preceding the time fixed for the commencement of the poll.

CHAPTER-III

Polling Area & Polling Day

(1) All political parties and candidates shall co-operate with the officers on poll duty.

(2) No party or candidate shall, on the date on which a poll is taken, commit any of the following acts within the polling stations or in any public or private place within a radius of one hundred meters of the polling station, namely :—

(a) canvassing for votes;

(b) soliciting the vote of any elector;

(c) persuading any elector not to vote for any particular candidate;

(d) persuading any elector not to vote at the election;

(e) exhibiting any notice or sign (other than official notice) relating to election;

(3) No obstruction, annoyance or intimidation shall be caused to the voters which will prevent them from exercising their free choice.

(4) No liquor or intoxicant shall be served by any political party or candidate to their workers/supporters on the Polling Day and during the twenty four hours preceding it.

(5) All political parties and candidates shall supply to their authorised workers suitable badges or identity card.

(6) Identity slips supplied by the political parties and candidates to voters shall be on plain white paper and shall not contain any symbol, name of the candidate or name of the party.

(7) The camps set up by a candidate beyond 100 meters of the polling station shall not display any poster, flag, symbol or any other propaganda material. No eatables shall be served or crowds be allowed at or around the camps.

(8) All political parties and candidates shall co-operate with the authorities in complying with the restrictions to be imposed on the plying of vehicles on the Polling Day and obtain permits for them which should be displayed prominently on those vehicles. Conveyance of voters to and from a polling station by or on behalf of a party or candidate is prohibited.

(9) Except the voters and authorised persons, no one else shall enter into any polling booth without permission from the competent authority. Speaker, Deputy Speaker, Ministers, Ministers of State & Dy. Ministers, Chief Whip, Dy. Chief Whip, Leader of the Opposition, Members of Parliament (M.Ps.) & Members of Legislative Assembly (M.L.As.), Presidents & Vice-Presidents of Zilla Parishads/Mayor/Deputy Mayor/Chairpersons/Vice-Chairpersons of Urban Local Bodies shall not enter any polling station or place of counting except in their capacity as a candidate or voter or authorised agent.

(10) Any political party or candidate which/who faces any difficulty shall be free to approach the State Election Commission, the Election Observers (if any) in charge of the area or the Election Officer concerned for redressal of their grievances within the parameters of the existing law.

CHAPTER-IV

Party/Parties in power and persons holding public offices

The Party/Parties in power whether in the Centre or in the State shall ensure that no cause is given for any complaint that it/they has/have used its/their official position for the purpose of its/their election campaign, and in particular :—

(1) Speaker, Deputy Speaker, Ministers, Ministers of State & Deputy Ministers, Government Chief Whip, Deputy Chief Whip and Leader of the Opposition, M.Ps. and M.L.As., President and Vice-President of Zilla Parishad, Chairperson/Mayor and Vice-Chairperson/Deputy Mayor & persons holding public offices who are provided with official perquisites and transport, shall not combine their official visit with electioneering work and shall not also make use of the official machinery or personnel or transport or Circuit House, Dak Bunglows including the Guest Houses of the Public Sector Enterprises either owned by the State Government or Central Government for election campaigning directly or indirectly. Also the Political functionaries appointed as Heads of different Public Sector Enterprises of State Government and of the Co-operatives will not make use of the official machinery or personnel or transport or Circuit House, Dak Bunglows including the Guest Houses of the Public Sector Enterprises either owned by the State Government or Central Government or owned by the Co-operative Society or any statutory body where Government have share for election campaigning directly or indirectly.

(2) Whenever the dignitaries specified in Para.(1) above decide to address election meeting(s) in any area for political work connected with electioneering the journey to such places shall not be performed in Government transport or vehicles hired for official use or the vehicles of Public Sector Enterprises including Co-operative Enterprises or any statutory bodies. The role of officials will be limited to maintenance of law and order and affording normal security to them.

(3) Except for normal development works and programmes which have already commenced, relief and restoration works as a sequel to natural calamities and emergent nature of works, expenditure for which have been voted by the State Legislature, will continue; no new schemes/programmes/works/projects of any kind shall be started or announced nor any financial concession be promised by Government or any official agency which would have the effect of influencing, directly or indirectly, the voters in favour of the candidate(s) of the party in power.

No policy decision be taken or announced by the Government which will help the party/parties in power thereby to influence the voters.

Any project, either sanctioned in the budget of any department of Government or in the Urban Local Body for which work orders have already been issued prior to poll notification but work not started shall not be taken up during the period of enforcement of Code of Conduct.

In case of doubt all concerned are advised to seek a clarification from the Commission.

(4) No "Bhumi Puja", laying of foundation stones or inaugural ceremonies in respect of works/projects/programmes, funded partly or wholly by Government shall be undertaken by Ministers or any public dignitary in any Municipality. Such functions and ceremonies, even if organised outside the limits of the Municipality are prohibited if such works/projects/programmes are intended for the benefit of the urban areas and to influence the urban voters.

No assurance influencing voters nor any proposal for sanction of project out of MP/MLA LAD fund shall be given during the operation of model code of conduct.

(5) Government accommodation, viz. Rest Houses, Inspection Bungalows, Circuit Houses or Guest Houses of Government Undertakings (Central or State) and the like, in Urban areas, shall not be provided to any Minister of the Central and State Government, Members of Parliament or Members of Legislative Assemblies or Leaders of all Political Parties or their candidates after announcement of Municipal election till its completion.

However, accommodation can be given to Political functionaries who are provided security of the State in "Z" scale or above or equivalent by various State Government under provisions of their laws, on equitable basis. This shall be subject to condition that such accommodation is not already allotted or occupied by election related officials or observers. Such Political functionaries shall not carry out any political activity while staying in the Government Guest Houses/Rest Houses or Guest Houses of Public Sector Undertakings as mentioned above.

(6) Even if there is no restriction on providing Government accommodation viz. Rest Houses, Inspection Bungalows, Circuit Houses or Guest Houses of Central or State Government Undertakings, Zilla Parishad Guest Houses, etc. situated in rural areas to different political functionaries of the State during the period when the Code of Conduct is in force, such functionaries shall not carry out any Municipal Electioneering work while staying in the aforesaid Government accommodation.

(7) No advertisement or publication at the cost of Central or State Government/Public Undertakings/Corporations/Co-operatives etc. highlighting achievements, which will have the effect of influencing the voters in elections shall be issued/published.

(8) Electronic and Print Media shall not be used by any Political Party to malign the images of the other Political Parties or candidates to avoid ill feelings.

(9) Persons holding offices in various Panchayati Raj Institutions, Urban Local Bodies, Corporations of State Government and Central Government, Co-operative Societies shall not issue any advertisement requesting to vote for any candidate either in print or electronic media using their official designation. However, they can issue such advertisement on their personal capacity without using office logo or designation.

(10) The directions and restrictions contained in this Chapter shall also apply, *mutatis mutandis*, to Central and State Ministers so far as these relate to them, to non-official Chairpersons and non-official Directors of Government Companies and Corporations whether State or Central, Chairpersons and Vice-Chairpersons/Presidents and Vice-Presidents of Panchayati Raj Institutions and Municipalities, Mayors/Deputy Mayors of Corporations and Presidents of Co-operative Societies including Apex Bodies and other Bodies and Authorities in which public funds are invested or to whom public funds are granted, notwithstanding the quantum of such funds.

CHAPTER V

Public Servants

(i) A public servant shall remain absolutely impartial during the election and he/she shall not indulge in any campaigning activities for or against any contesting candidate or political party.

(ii) No public servant shall subscribe in Aid of, or Assist in any way, any candidate;

(iii) The Government servant shall not himself speak at or take active and prominent part in organizing or conducting the meeting. Further, frequent or regular presence by a Government servant in meeting of any candidate is bound to create impression that he is assisting a candidate.

(iv) No public servant should accompany a Minister/such other political functionaries for electioneering except on duties from security point of view.

(v) Police Officials engaged in law and order duties shall not be construed as participating in the meeting of any candidate.

(vi) While dealing with different political parties in day-to-day official transaction each public servant shall maintain absolute neutrality. While registering cases on complaint filed by different political group or contesting candidates or their supporters police will take prompt steps in most impartial manner.

(vii) Violation of Code of Conduct by any public servant will make himself/herself liable for disciplinary proceeding under Rule 15 of the Odisha Civil Services (Classification, Control and Appeal) Rules, 1962. There will be concurrent action under relevant provisions of Criminal Laws.

The Model Code of Conduct shall become operational from the date of issue of election notification by the State Election Commission, Odisha and shall remain in force till completion of counting for election to the MUNICIPAL BODIES.

CHAPTER-VI

Corrupt Practices

The following are the extracts from the Odisha Municipal Act, 1950 and Odisha Municipal Corporation Act, 2003 on Corrupt Practices during election and penalties thereof:—

THE ODISHA MUNICIPAL ACT, 1950

Section 28—A person shall be deemed to have committed a corrupt practice who directly or indirectly by himself or by any other person,—

(a) induces, or attempts to induce by fraud, intentional misrepresentation, coercion or threat or injury, any voter to give or to refrain from giving a vote in favour of any candidate;

(b) with a view to inducing any voter to give or to refrain from giving a vote in favour of any candidate or in consideration of any voter having voted or refrained from voting for any candidate, offers or gives any money or valuable consideration or any place or employment or holds out any promise of individual advantage or profit to any person including a promise or spiritual salvation;

(c) Induces or attempts to induce candidates or voter to believe that he or any person in whom he is interested will become or will be rendered an object of divine displeasure or of spiritual censure with a view to influencing him in any way in connection with the election;

(d) employs, instigates or threatens any form of social boycott of any voter or candidate or of any one in whom such voter or candidate is interested;

(e) gives or procures the giving of a vote in the name of a voter who is not the person giving such vote;

(f) makes or promises to make any payment to any person whomsoever on account of the conveyance of any elector to or from any place for the purpose of recording his vote or hires, employs, borrows or uses for the purpose of election any boat, vehicle or animal usually kept for letting on hire or for convenience of the passengers by hire except for carrying himself or his agents and messengers. Provided that nothing contained in this clause shall prevent a conveyance being hired by a voter or several voters at their joint cost for the purpose of conveying him or them to or from the poll;

(g) offers any money or valuable consideration to any person to induce him to withdraw from being a candidate at an election or being a candidate accepts any money or valuable consideration so offered;

(h) abets within the meaning of the Indian Penal Code XLV of 1860 the doing of any of the acts specified in Clauses (a), (b), (c), (d), (e), (f) and (g).

Explanation—(i) “A promise of individual advantage or profit to a person” includes a promise for the benefit of the person himself or of any one in whom he is interested, but does not include a promise to further purpose or to vote for or against any particular Municipal measure or work;

(ii) No agent, clerk, messenger or other person, who may in accordance with prescribed rules, be employed for remuneration by candidate at an election shall, by reason of such employment alone, be deemed to come within the provisions of the section;

(iii) A corrupt practice shall be deemed to have been committed by a candidate, if it has been committed with his knowledge or consent or by a person who is acting under the general or special authority of such candidate with reference to the election;

(iv) Every person, who is guilty of a corrupt practice at, or in connection with an election held under the provisions of this Act, shall be punishable with imprisonment which may extend to six months or with fine or with both.

THE ODISHA MUNICIPAL CORPORATION ACT, 2003

Section 87—The following shall be deemed to be corrupt practices for the purpose of this Act :—

(a) bribery and under influence as defined in sub-sections (1) and (2) respectively, of Section 123 of the Representation of the People Act, 1951;

(b) the systematic appeal by a candidate or his agent or by any other persons to vote or refrain from voting on grounds of caste, race, community, religion, or the use of or appeal to religious symbols, or use of appeal to National Symbols such as National Flag, or the National Emblem, for the furtherance of the prospects of that candidate's election;

(c) the publication by a candidate or his agent or by any other person of any statement of fact which is false and which he either believes to be false or does not believe to be true in relation to the personal character or conduct of any candidate, or in relation to the candidature or withdrawal from contest of any candidate being a statement reasonably calculated to prejudice the prospects of that candidate's election;

(d) the hiring or procuring whether on payment or otherwise, of any vehicle or vessel by a candidate or his agent or by any other person with the consent of a candidate or his election agent or the use of any such vehicle or vessel for the conveyance of any elector (other than the candidate himself, the members of his family or his agent) to or from any polling station provided in accordance with the rules made under this Act :

Provided that the hiring of a vehicle or a vessel by an elector or by several electors at their joint cost for the purpose of conveying him or them to or from any such polling station shall not be deemed to be a corrupt practice under this clause, if the vehicle or the vessel so hired is a vehicle :

Provided further that the use of any public transport vehicle or vessel or railway carriage by an elector at his own cost for the purpose of going to or coming from any such polling station shall not be deemed to be a corrupt practice under this clause.

Explanation—In this clause, the expression 'vehicle' means any vehicle used or capable of being used for the purpose of road transport, whether propelled by mechanical power or otherwise and whether used for drawing other vehicles or otherwise;

(e) the holding of any meeting in which intoxicating liquors are served;

(f) the issuing of any circular, play card or poster having a reference to election which does not bear the name and address of the printer and publisher thereof; and any other practice which the Government may, by rules, specify to be a corrupt practice.

CHAPTER VII

Election Offences

The following are the extract of the Odisha Municipal Act, 1950, Odisha Municipal Corporation Act, 2003 and Indian Penal Code, 1860 on Election offences and penalties thereof—

THE ODISHA MUNICIPAL ACT, 1950

Section 29—Every person convicted of an offence punishable under this Chapter or under Chapter IX-A of the Indian Penal Code XLV of 1860 shall be disqualified from voting or from being elected in any election to which this Act applies or from holding the office of the Councillor of a Municipality for a period of four years from the date of his conviction or for such shorter period as the Court may, by order, determine.

Section 30— (1) Every person who by claiming a qualification which he knows that he does not possess to vote at a Municipal election or by using false document or by a false declaration or by any other deceitful means procures or attempts to procure the improper entry of the name whether of himself or of any other person in the electoral roll or the improper omission of any name therefrom shall be punishable with imprisonment which may extend to three months or with fine or with both.

(2) Every Municipal Officer or Servant or Polling Officer, or any other Officer, whether designated as Election Officer or otherwise engaged in or associated with the work of preparation of electoral rolls pursuant to Section 13 of this Act who wilfully makes or procures or attempts to make or procure any improper entry in the electoral roll or any improper omission therefrom shall be punishable with imprisonment which may extend to six months or with fine or with both.

Section 31—Every person, who in the course of electoral operations falsifies or attempts to falsify the record of an election by removing, destroying, altering or fabricating nomination papers or voting papers or by any other act or by an omission, shall be punishable with imprisonment which may extend to one year or with fine or with both.

Section 32—(1) Every person, who applies for a ballot paper at an election, having already voted, once at the same election and in any electoral ward on knowing that his name is not included in the electoral roll shall be punishable with imprisonment which may extend to six months or with fine or with both.

(2) Every person who applies for a ballot paper in the name of any other person, living or dead, or of fictitious person shall be punishable with punishment provided in sub-section (1).

Section 33—Every Presiding Officer, Polling Officer, Clerk or other person, in attendance at the polling station who, except for some purpose authorized by law, communicates to any person information, showing directly for which candidates any voter has voted, and every person who by improper means procure any such information, shall be punishable with imprisonment of either description for a term which may extend to six months or with fine or with both.

THE ODISHA MUNICIPAL CORPORATION ACT, 2003

Section 102 — (1) No person at an election shall,—

- (a) deface or destroy fraudulently and nomination paper; or
- (b) deface, destroy or remove fraudulently any list, notice or other documents affixed by or under the authority of a Returning Officer; or
- (c) deface or destroy fraudulently any ballot paper or the official mark on any ballot paper; or
- (d) without due authority, supply any ballot paper to any person or receive any ballot paper from any person or be in possession of any ballot paper; or
- (e) fraudulently put into any ballot box anything other than the ballot paper which he is authorized by law to put in; or
- (f) without due authority destroy, take open or otherwise interfere with any ballot paper other than in use for the purposes of the election; or
- (g) fraudulently or without due authority, as the case may be, attempt to do any of the foregoing acts or wilfully aid or abet the doing of any such acts.

(2) Any person who contravenes the provisions of sub-section (1) shall,—

- (a) if he is a Returning Officer or an Assistant Returning Officer or a Presiding Officer at a polling station or any other officer or clerk employed on official duty in connection with the election, be punished with imprisonment of either description of a term which may extend to two years or with fine, or with both; or
- (b) if he is any other person, be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to six months or with fine or with both.

xxx

xxx

xxx

xxx

Section 104—Every person convicted of an offence punishable under Sections 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101 or 102 or under Chapter IX-A of the Indian Penal Code, 1860 shall be disqualified from voting or from being elected in any election to which this Act applies or from holding the office of Corporator for a period of five years from the date of his conviction.

EXTRACTS FROM THE INDIAN PENAL CODE, 1860

153-A—Promoting enmity between different groups on grounds of religion, race, place of birth, residence, language, etc., and doing acts prejudicial to maintenance of harmony :

(1) Whoever—

- (a) by words, either spoken or written, or by signs or, by visible representations or otherwise promotes or attempts to promote, on grounds of religion, race, place of birth, residence, language, caste or community or any other grounds whatsoever, disharmony or

feelings of enmity, hatred or ill-will between different religious, racial language or regional groups or castes or communities; or

(b) commits any act which is prejudicial to the maintenance of harmony between different religious, racial language or regional groups or castes or communities, and which disturbs or is likely to disturb the public tranquility; or

(c) organizes any exercise, movement, drill or other similar activity intending that the participants in such activity shall use or be trained to use criminal force or violence or knowing it to be likely that the participants in such activity will use or be trained to use criminal force or violence, participates in such activity intending to use or be trained to use criminal force or violence or knowing it to be likely that the participants in such activity will use or be trained to the use criminal force or violence, against any religious, racial language or regional group or caste or community and such activity for any reason whatsoever causes or is likely to cause fear or alarm or a feeling of insecurity amongst members of such religious, racial language or regional group or caste or community, shall be punished with imprisonment which may extend to three years, or with fine or with both.

(2) Offence committed in place of worship, etc.—Whoever commits an offence specified in sub-section (1) in any place of worship or in any assembly engaged in the performance of religious worship or religious ceremonies, shall be punished with imprisonment which may extend to five years and shall also be liable to fine.

153-B—Imputations, assertions prejudicial to National Integration—

(1) Whoever, by words either spoken or written or by signs or by visible representations or otherwise—

(a) makes or publishes any imputation that any class of persons can not, by reason of their being members of any religious, racial language or regional group of caste or community bear true faith and allegiance to the Constitution of India as by law established or uphold the sovereignty and integrity of India; or

(b) asserts, counsels, advises, propagates or publishes that any class of persons shall, by reason of their being members of any religious, racial language or regional group or caste or community, be denied or deprived of their rights as citizens of India; or

(c) makes or publishes any assertion, counsel, plea or appeal concerning the obligation of any class of persons by reasons of their being members of any religious, racial language or regional group or caste or community, and such assertion, counsel, plea or appeal causes or is likely to cause disharmony or feelings of enmity or hatred or ill-will between such members and other persons, shall be punished with imprisonment which may extend to three years, or with fine or with both.

(2) Whoever commits an offence specified in sub-section (1), in any place of worship or in any assembly engaged in the performance of religious worship or religious ceremonies, shall be punished with imprisonment which may extend to five years and shall also be liable to fine.

XXX

XXX

XXX

CHAPTER IX-A

Offences Relating to Elections

171-A— “Candidate”, “Electoral right” defined—For the purposes of this Chapter,—

[a] “Candidate” means a person who has been nominated as a candidate at any election.

[b] “Electoral right” means the right of a person to stand, or not to stand as, or to withdraw from being a candidate or to vote or refrain from voting at an election.

171-B—Bribery-(1) Whoever—

(i) gives a gratification to any person for the object of inducing him or any other person to exercise any electoral right or of rewarding any person for having exercised any such right; or

(ii) accepts either for himself or for any other person any gratification as a reward for exercising any such right or for inducing or attempting to induce any other person to exercise any such right, commits the offence of bribery :

Provided that a declaration of public policy or a promise of public action shall not be an offence under this section.

(2) A person who offers, or agrees to give, or offers or attempts to procure, a gratification shall be deemed to give a gratification.

(3) A person, who obtains or agrees to accept or attempts to obtain a gratification, shall be deemed to accept, a gratification, and a person who accepts a gratification as a motive for doing what he does not intend to do, or as a reward for doing what he has not done, shall be deemed to have accepted the gratification as a reward.

171-C—Undue influence at elections—(1) Whoever voluntarily interferes or attempts to interfere with the free exercise of any electoral right commits the offence of undue influence at an election.

(2) Without prejudice to the generality of the provisions of sub-section (1), whoever—

(a) threatens any candidate or voter, or any person in whom a candidate or voter is interested with injury of any kind, or

(b) induces or attempts to induce a candidate or voter to believe that he or any person in whom he is interested will become or will be rendered an object of divine displeasure or of

spiritual pleasure, shall be deemed to interfere with the free exercise of the electoral right of such candidate or voter, within the meaning of sub-section (1).

(3) A declaration of public policy or a promise of publication or the mere exercise of a legal right without intent of interfere with an electoral right, shall not be deemed to be interference within the meaning of this section.

171-D—Personation at elections—Whoever at an election applies for a voting paper or votes in the name of any other person, whether living or dead or in a fictitious name, or who having voted once at such election applies at the same election for a voting paper in his own name and whoever abets, procures or attempts to procure the voting by any person in any such way, commits the offence of personation at an election.

171-E—Punishment for bribery—Whoever commits the offence of bribery shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to one year, or with fine, or with both:

Provided that bribery by treating shall be punished with fine only.

Explanation—“Treating” means that form of bribery where the gratification consists in food, drink, entertainment or provision.

171-F—Punishment for undue influence or personation at an election—Whoever commits the offence of undue influence or personation at an election shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to one year, or with fine, or both.

171-G—False statement in connection with an election—Whoever with intent of affect the result of an election makes or publish any statement purporting to be a statement of fact which is false and which he either knows or believes to be false or does not believe to be true, in relation to the personal character or conduct of any candidate shall be punished with fine.

171-H—Illegal payment in connection with an election—Whoever without the general or special authority in writing of a candidate incurs or authorities expenses on account of the holding of any public meeting or upon any advertisement, circular or publication, or in any other way whatsoever for the purpose of promoting or procuring the election of such candidates shall be punished with fine which may extend to five hundred rupees.

171-I—Failure to keep election accounts—Whoever being required by any law for the time being in force or any rule having the force of law to keep accounts of expenses incurred at or in connection with an election fails to keep such accounts shall be punished with fine which may extend to five hundred rupees.

**STATE ELECTION COMMISSION, ODISHA
TOSHALI PLAZA, BLOCK-B-2, 1st FLOOR, SATYANAGAR
BHUBANESWAR-751 007**

ORDER

The 25th October 2008

No. 6486—Ele(ML)-10/2008-SEC.—Whereas, the superintendent, direction and control of all elections to Municipalities in the State are vested in the State Election Commission under Article 243-ZA of the Constitution of India;

Now, therefore, to ensure fairness in conduct of the election for the office of the Corporator, the State Election Commission in exercise of the powers vested under Article 243-ZA of the Constitution directs that a candidate contesting to the office of Corporator shall use maximum two vehicles (three-wheelers & four-wheelers taken together) for each Ward for his/her electioneering and the Political Parties concerned can use two four-wheelers for the whole Corporation. The candidate will intimate the type of motor vehicle to be used, its registration number and name of its owner to the Election Officer from the date of deployment of the vehicle in his/her electioneering. He/she will submit this information in triplicate to the Election Officer, one copy of which will be sent to the nearest Motor Vehicle Authority, one copy will be retained by the concerned Election Officer, and the other copy with signature and seal of the Election Officer will be returned to candidate. The candidate or his/her authorized person will be required to enter the number of vehicles used by him in the day-to-day Account Register. On demand by the Election Observer, Expenditure Observer, Election Officer or any other officer authorized by the Commission, the contesting candidate will be required to produce this register for verification at any time during the period of electioneering. The expenditure on the vehicles shall be inclusive of the limit of expenditure fixed for the candidate. The expenditure on the vehicle used by the Political Party will be apportioned equally among all the candidates sponsored by the concerned Political Party in the Corporation.

In any convoy of electioneering, there shall be maximum four number of vehicles.

This order will also be part of the Code of Conduct issued earlier by Order No. 2045, dated the 21st June 2008 published in the *Odisha Gazette*.

By order and in the name of
State Election Commission, Odisha
F. C. SATAPATHY
Secretary

MODEL CODE OF CONDUCT

INDEX

Chapter	Subject	Page No.
I	General Conduct	.. 1—2
II	Meeting and procession : Canvassing and Propaganda	.. 2—3
III	Polling Area and Polling day	.. 3—4
IV	Party/Parties in power and persons holding public offices	.. 4—6
V	Public Servants	.. 7
VI	Corrupt Practices	.. 7—9
VII	Election Offences—	
(1)	Extracts from Odisha Municipal Act, 1950	.. 9—10
(2)	Extracts from Odisha Municipal Corporation Act, 2003	.. 11
(3)	Extracts from Indian Penal Code, 1860	.. 11—12

ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି

ସୂଚୀପତ୍ର

ପରିଚ୍ଛେଦ	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ ।	ସାଧାରଣ ଆଚରଣ ବିଧି	.. ୧୯
୨ ।	ସଭାସମିତି, ଶୋଭାଯାତ୍ରା, ଭୋଟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ପ୍ରଚାର	.. ୧୯-୨୦
୩ ।	ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦିବସ	.. ୨୦-୨୧
୪ ।	କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପଦ ପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ	.. ୨୧—୨୩
୫ ।	ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ	.. ୨୩
୬ ।	ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଦ୍ଧତି—	
	(i) ଓଡ଼ିଶା ପୌରପାଳିକା ଅଧିନିୟମ, 1950	.. ୨୪-୨୫
	(ii) ଓଡ଼ିଶା ପୌର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 2003	.. ୨୫
୭ ।	ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅପରାଧ—	
	(i) ଓଡ଼ିଶା ପୌରପାଳିକା ଅଧିନିୟମ, 1950	.. ୨୬
	(ii) ଓଡ଼ିଶା ପୌର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 2003	.. ୨୬
	(iii) ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋର୍ଡର ଉଚ୍ଚତାଂଶ	.. ୨୬—୨୮

**ଓଡ଼ିଶାରେ ପୌର ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ
ରାଜନୈତିକ ଦଳ, ପ୍ରାର୍ଥୀ ଓ ନିର୍ବାଚନ ସହ ଜଡ଼ିତ ସଭିଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି**

ପରିଚ୍ଛେଦ-୧

ସାଧାରଣ ଆଚରଣ ବିଧି

୧ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ମୌଖିକ ବା ଲିଖିତ ଭାବେ ଏପରି କୌଣସି ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ, ଯାହା କି ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମ, ଲିଙ୍ଗ, ଜନ୍ମସ୍ଥାନ, ଭାଷା, ଜାତି କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀଭିତ୍ତିରେ ଅସୁଯୋଜ୍ୟ, ଶତ୍ରୁତା ବା ଘୃଣାଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

୨ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ବା ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଏଭଳି କୌଣସି ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଆଶ୍ରୟ ନେବେ ନାହିଁ ବା ସେ ସବୁକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ ନାହିଁ ଯଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଶାନ୍ତିଶୃଙ୍ଖଳା ଭଙ୍ଗ ହେବା ସହିତ ଭୋଟରମାନଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ବା ନିରାପତ୍ତା ବିପନ୍ନ ଆଶଙ୍କା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

୩ । କୌଣସି ଧାର୍ମିକ ସ୍ଥାନ, ସରକାରୀ ଭବନ ବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ପରିସରରେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର/ସଭା/କର୍ମୀ ସମ୍ମିଳନୀ ଇତ୍ୟାଦି କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

୪ । ଜଣେ ଆଶାୟୀ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବାଧା କିମ୍ବା ଭୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା କି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାରେ ଅକ୍ଷରାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

୫ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ, ନିର୍ବାଚନ ଦାୟତ୍ୱରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ।

୬ । ନିର୍ବାଚନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ “ଦୁର୍ନୀତି” ଏବଂ “ଅପରାଧ” ବିବେଚିତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିବୃତ୍ତ ରହିବେ ।

୭ । “ପୌରପାଳିକା” କହିଲେ ଅଧିସୂଚିତ କ୍ଷେତ୍ର ପରିଷଦ ଓ ପୌର ନିଗମକୁ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଯିବ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ-୨

ସଭାସମିତି, ଶୋଭାଯାତ୍ରା, ଭୋଟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ପ୍ରଚାର

୧ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ କୌଣସି ଭୋଟର ବା ଭୋଟର ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ, ଯାହା କି ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଭୋଟଦେବା ଅଧିକାରକୁ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

୨ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ସଭା ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ବିରୋଧୀ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ସେମାନଙ୍କ ସମର୍ଥକ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶୃଙ୍ଖଳା ବା ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ନାହିଁ ।

୩ । ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ବାଚନ ସଭା କରିବା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ନେବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ଆଗୁଆ ଅନୁମତି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ବଳବତ୍ତର ଥିବ ତାହା କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ । ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ନିର୍ବାଚନ ସଭା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ନେବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ଦେବା ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ‘ପ୍ରଥମ ଯିଏ ଆସିବେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ’ ଭିତ୍ତିରେ ଅନୁମତି ଦେବେ । କୌଣସି ସାଧାରଣ ସଭା ବା ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଆୟୋଜନ କରିବା ବେଳେ, ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ୍ ଓ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଆଗତୁରା ଜଣାଇବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଆଦେଶ ଓ ବାରଣ ମାନିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୪ । ଅନ୍ୟ ଦଳର ନେତା ତଥା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର ସଂହାର ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦ ମନୋଭାବ ଓ ଉତ୍ତେଜନା ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ସେଥିରୁ ସମସ୍ତେ ନିବୃତ୍ତ ରହିବେ ।

୫ । ସର୍ବସାଧାରଣରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ନେତାଙ୍କର କୁଣ୍ଠ ପୁଞ୍ଜଳିକା ଦାହ କରିବା, ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ଏବଂ ଅପ୍ରମାଣିତ ଅଭିଯୋଗ ଭିତ୍ତିରେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳକୁ ସମାଲୋଚନା କରିବାରୁ ସମସ୍ତେ ବିରତ ରହିବେ । କୌଣସି ନାଗରିକଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅଫିସ୍ ଆଗରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶୋଭ କିମ୍ବା ଧାରଣା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ ।

୬ । ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ସଂପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ଆଗୁଆ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଣିବାକୁ ହେବ । ରାତି ୮ ଘଟିକା ପରେ ଏବଂ ସକାଳ ୭ ଘଟିକା ପୂର୍ବରୁ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ୪୮ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ନିଷିଦ୍ଧ ।

୭ । କାଉନସିଲର/କର୍ପୋରେଟର ପଦପାଇଁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରତି ଓ୍ୱାର୍ଡ୍ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ ଅତି ବେଶିରେ ୨ଗୋଟି ଗାଡ଼ି (ଡିନିଚକିଆ ଓ ଚାରିଚକିଆ ମିଶିକରି) ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ସେହିପରି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସମଗ୍ର ପୌରପାଳିକା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ଏବଂ ପୌର ନିଗମ ପାଇଁ ଦୁଇଗୋଟି ଗାଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ଏ ସଂପର୍କରେ ନିର୍ବାଚନ କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିସ୍ତୃତ ଆଦେଶନାମା ପରିଶିଷ୍ଟ (Appendix)ରେ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଛି ।

ସେହିପରି ରୂଡାନ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀ ତାଲିକା ପ୍ରକାଶନଠାରୁ ନିର୍ବାଚନ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେକୌଣସି ଓ୍ୱାର୍ଡ୍ ନିର୍ବାଚନ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ପ୍ରଚାର ସକାଶେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଗାଡ଼ିସଂଖ୍ୟା ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପୌରପାଳିକା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡିନି ଓ ପୌର ନିଗମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାରିରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ପରନ୍ତୁ ଏହା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

୮ । ସରକାରୀ ଅଫିସ୍ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ/ପାଠମାନଙ୍କର କାନ୍ଥବାଡ଼ ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତା ଆଦିରେ ତୋରଣ, ଫାଟକ, ପ୍ରଚାର ପତ୍ର, ପ୍ରଚାର ପତାକା ଲଗାଇବା କିମ୍ବା ପ୍ରଚାର ଘୋଷ ଲେଖିବା ନିଷିଦ୍ଧ । ଘରୋଇ କାନ୍ଥବାଡ଼ କିମ୍ବା ଖାଲିସ୍ଥାନରେ ଘର/ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଲିଖିତ ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ଲଗାଯାଇପାରେ ବା ଲେଖାଯାଇପାରେ ।

ଯଦି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବିକୃତ କରନ୍ତି ତେବେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏହାକୁ ହଟାଇବାପାଇଁ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଦଳକୁ ନୋଟିସ୍ କରିବେ । ଯଦି ସଂପୃକ୍ତ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅବମାନନା କରନ୍ତି ତେବେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ ଏହାକୁ ହଟାଇବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ରାଶିକୁ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ । ପୁନଶ୍ଚ ସେହି ରାଶିକୁ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ମିଶାଇ ଦିଆଯିବ ଓ ଅପରାଧକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମକଦ୍ଦମା ରୁଜୁ କରାଯିବ ।

୯ । ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରଚାର ପତ୍ରରେ ମୁଦ୍ରାକର ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ନାମ ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତିଜନକ/ଅସମ୍ମାନସୂଚକ ଏବଂ ବେଆଇନ ଲେଖା ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ପାଇଁ ମୁଦ୍ରାକର ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ।

୧୦ । ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ୪୮ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ସାଧାରଣ ସଭା ଆୟୋଜନ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ-୩

ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦିବସ

୧ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ।

୨ । ଭୋଟଦାନ ଦିବସରେ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୋଟ ଦାନ କେନ୍ଦ୍ରର ୧୦୦ ମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ସର୍ବସାଧାରଣ କିମ୍ବା ଘରୋଇ ସ୍ଥାନରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରିବେ ନାହିଁ :—

- (କ) ଭୋଟ ପାଇଁ ପ୍ରଚାର
- (ଖ) କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କୁ ଭୋଟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା,
- (ଗ) କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ ଭୋଟରଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା, ଏବଂ
- (ଘ) ସରକାରୀ ନୋଟିସ୍ କିମ୍ବା ସଙ୍କେତ ବ୍ୟତୀତ ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ବା ଚିହ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ।

୩ । କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କ ମୁକ୍ତ ମତଦାନ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତିରେ ଅନ୍ତରାୟ ହେବା ଭଳି ବାଧା, ଧମକ କିମ୍ବା ବିରକ୍ତି ଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୪ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ସେମାନଙ୍କର କର୍ମୀ ବା ସମର୍ଥକଙ୍କୁ ଭୋଟଗ୍ରହଣ ଦିନ ଏବଂ ତା’ର ୨୪ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ମଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରିବାକୁ ଦେବେ ନାହିଁ ।

୫ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ ବ୍ୟାଜ୍ ଅଥବା ପରିଚୟ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

୬ । ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ଭୋଟଦାତାମାନଙ୍କୁ କେବଳ ସାଦା ଧଳା କାଗଜରେ ପରିଚୟ ପତ୍ର ଦେଇପାରିବେ । ଉକ୍ତ ପରିଚୟ ପତ୍ରରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନାମ କିମ୍ବା ଚିହ୍ନ ରହିବ ନାହିଁ ।

୭ । ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୋଟ୍ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରର ୧୦୦ ମିଟର ବାହାରେ ସ୍ଥାପିତ କେନ୍ଦ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରଚାର ପତ୍ର, ପତାକା, ସଂକେତ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରଚାର ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ କ୍ୟାମ୍ପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ପରିବେଷଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଲୋକ ଜମାହେବାକୁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

୮ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭୋଟ୍ ଗ୍ରହଣ ଦିନ ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ଯେଉଁ କଟକଣା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ, ସେ ସବୁକୁ ପାଳନ କରିବା ଦିଗରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ ସହଯୋଗ କରିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକୃତ ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ ନିମନ୍ତେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ପରମିଟ୍ ସଂଗ୍ରହ କରି ଉକ୍ତ ଯାନବାହନରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ । ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଯାନବାହନରେ ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ଭୋଟ୍ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନେବା ଓ ଆଣିବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷିଦ୍ଧ ।

୯ । ଭୋଟର ଏବଂ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ବିନା ଅନୁମତିରେ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ବାଚସ୍ପତି, ଉପ ବାଚସ୍ପତି, କୌଣସି ମନ୍ତ୍ରୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ, ଉପମନ୍ତ୍ରୀ, ବିଧାନସଭାର ମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ଉପମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ବିରୋଧୀଦଳ ନେତା, ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ତଥା ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିମନ୍ତେ ନିଜେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟଦାତା ଅଥବା କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଏଜେଣ୍ଟ ନ ହୋଇଥିଲେ, ଉକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

୧୦ । ଯଦି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଅଥବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି, ସେ ସବୁର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ନିର୍ବାଚନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିପାରିବେ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ-୪

କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳ ଏବଂ ଉକ୍ତ ପଦପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ

କେନ୍ଦ୍ରରେ କିମ୍ବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟରେ କ୍ଷମତାରେ ଥିବା ରାଜନୈତିକ ଦଳ/ଦଳମାନେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସରକାରୀ କ୍ଷମତାର ବ୍ୟବହାର ସଂପର୍କରେ ଯେପରି କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ନ ଆସେ, ସେଥିପ୍ରତି ତୀକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ, ବିଶେଷ କରି —

(୧) ବାଚସ୍ପତି, ଉପ ବାଚସ୍ପତି, ମନ୍ତ୍ରୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉପମନ୍ତ୍ରୀ, ସରକାରୀ ମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ଉପମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ବିରୋଧୀଦଳ ନେତା, ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ତଥା ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ, ପୌର ପରିଷଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ସରକାରୀ ଗାଡ଼ି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ସେମାନେ ସରକାରୀ ଗସ୍ତରେ ଯିବା ସମୟରେ ତାହା ସହିତ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସାମିଲ କରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ସରକାରୀ କଳ କିମ୍ବା ସରକାରୀ

କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ସର୍କିଟ୍ ହାଉସ୍, ଡାକ ବଙ୍ଗଳା ଏପରିକି କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧୀନରେ ଥିବା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ସରକାରୀ କଳ କିମ୍ବା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ସର୍କିଟ୍ ହାଉସ୍, ଡାକ ବଙ୍ଗଳା ଏପରି କି କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧୀନରେ ଥିବା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅତିଥି ଭବନ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ, ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥା ଓ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ସରକାରୀ କଳ କିମ୍ବା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ସର୍କିଟ୍ ହାଉସ୍, ଡାକ ବଙ୍ଗଳା ଏପରିକି କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧୀନରେ ଥିବା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅତିଥି ଭବନ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷଭାବେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(୨) ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ (୧)ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପଦାଧିକାରୀମାନେ ନିର୍ବାଚନ ସଭାରେ ଭାଷଣ ଦେବା କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗସ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ସରକାରୀ ଗାଡ଼ି କିମ୍ବା ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଭଡ଼ାରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ଘରୋଇ ଗାଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଗସ୍ତ ସମୟରେ ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ଆଇନ ଶୁଖିଲା ରକ୍ଷା କରିବା ଓ ଉପରୋକ୍ତ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ସୀମିତ ରହିବ ।

(୩) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ସାଧାରଣ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଯୋଜନାମାନ, ରିଲିଫ୍ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ, ମରୁଡ଼ି ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ବିଧାନ ସଭା ଦ୍ଵାରା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରହିବ । କୌଣସି ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଯୋଜନା ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବା ଘୋଷଣା, ଯାହାକି କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳ/ଦଳମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବିଜୟ ସମ୍ଭାବନାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସହାୟକ ହେଉଥିବ, କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭୋଟରଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲାଭଳି କୌଣସି ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ବା ଘୋଷଣାମାନା ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ ।

କୌଣସି ସରକାରୀ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ପୌର ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ବଜେଟ୍‌ରେ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭକରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆଦେଶନାମା ନିର୍ବାଚନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ଜାରି ହୋଇ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନ ଥାଏ ତେବେ ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟରେ ତାହା ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ସଂଦେହ ଉପୁଜିଲେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ କମିଶନଙ୍କଠାରୁ ସ୍ଵୀକାରଣ ଲୋଡ଼ିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଉଅଛି ।

(୪) କୌଣସି ପୌର ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଥବା ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠିରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ଆଂଶିକ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଯୋଜନା, ପ୍ରକଳ୍ପ ବା କାର୍ଯ୍ୟର ଭୂମି ପୂଜା, ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ ବା ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଆଦି ଉତ୍ସବ, ମନ୍ତ୍ରୀ ବା କୌଣସି ପଦବୀଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପୌରାଞ୍ଚଳ ଅଧିବାସୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଯଦି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରକଳ୍ପ ବା ଯୋଜନା ସମ୍ପନ୍ନ ଉତ୍ସବାନୁଷ୍ଠାନ ସହରାଞ୍ଚଳ ସୀମା ବାହାରେ ଆୟୋଜନ କରାଯାଉଥାଏ, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି ଉତ୍ସବାନୁଷ୍ଠାନ ନିଷିଦ୍ଧ ।

ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠିରୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଯୋଜନା ପାଇଁ ଆଚରଣ ବିଧି ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟରେ ଭୋଟରଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(୫) ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅତିଥି ଭବନ, ଡାକବଙ୍ଗଳା, ସର୍କିଟ୍ ହାଉସ୍, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ଅତିଥିଶାଳା କୌଣସି କେନ୍ଦ୍ର ବା ରାଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ବା ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ କିମ୍ବା ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନେତା ବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ଘୋଷଣା ଠାରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

ତେବେ Z ବର୍ଗ ସୁରକ୍ଷା ପରିସରଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ପରନ୍ତୁ ସେହି ସୁବିଧା କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ବା ନିର୍ବାଚନରେ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇ ନ ଥିବ । ଏହି ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଏପରି ସୁବିଧାକୁ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(୬) ଏପରିକି ଯଦିଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅତିଥି ଭବନ, ଡାକବଙ୍ଗଳା, ସର୍କିଟ୍ ହାଉସ୍, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ଅତିଥି ଭବନ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅତିଥି ଭବନ ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ଆଚରଣ ବିଧି ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟରେ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ କିନ୍ତୁ କୌଣସି କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଏହି ସୁବିଧାକୁ ପୌର ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(୭) ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ଭଳି ବିଜ୍ଞାପନ ବା ପ୍ରଶସ୍ତି ପତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଥବା କୌଣସି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ, ସମବାୟ ସମିତି ବା ସରକାରୀ ନିଗମ ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(୮) କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଅନ୍ୟ ଦଳର ନେତା ତଥା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର ସଂହାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବେ ।

(୯) ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ପୌରପାଳିକା, ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ନିଗମ ଏବଂ ସମବାୟ ସମିତିର ବିଭିନ୍ନ ପଦପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସରକାରୀ ପଦବୀ ବ୍ୟବହାରପୂର୍ବକ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଭୋଟ ଦେବା ପାଇଁ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ତେବେ ସେମାନେ ସରକାରୀ ପଦବୀ ବ୍ୟବହାର ନ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତଭାବେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇପାରିବେ ।

(୧୦) ଏହି ପରିଚ୍ଛେଦ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ କଟକଣା ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ, ସରକାରୀ ନିଗମ ଓ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ବେସରକାରୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ପୌର ପରିଷଦମାନଙ୍କର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ଏବଂ ଶୀର୍ଷ ସମବାୟ ସମିତି ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମବାୟ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ଅନୁଦାନ ପାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସଂସ୍ଥା ଓ ତା'ର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ-୪

ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ

(୧) ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରପେକ୍ଷତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ଓ ସେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସପକ୍ଷ ବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କରିବେ ନାହିଁ ।

(୨) କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଚାନ୍ଦା ଦେବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ ।

(୩) କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସଭାସମିତିରେ ଭାଷଣ ଦେବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ ଭାଗ ନେବେ ନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସଭାସମିତିରେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ବାରମ୍ବାର କିମ୍ବା ନିୟମିତ ଉପସ୍ଥିତି ସେହି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିବ, ଯାହା ତାଙ୍କର ଆଚରଣ ବିଧିର ପରିପତ୍ତୀ ।

(୪) କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନିରାପତ୍ତା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଦାୟିତ୍ଵ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ମନ୍ତ୍ରୀ ବା ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର ସମୟରେ ସାଙ୍ଗରେ ରହିବେ ନାହିଁ ।

(୫) ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଶାନ୍ତିଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବାପାଇଁ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ସଭା ସମିତିରେ ଯୋଗ ଦେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଅର୍ଥ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

(୬) ପ୍ରତ୍ୟେକ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଦୈନିକ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳପ୍ରତି ନିରପେକ୍ଷତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ । ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତା କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ସମର୍ଥକଙ୍କ ଚରଫରୁ ମାମଲା ଦାଏର କରାଗଲେ ପୋଲିସ ନିରପେକ୍ଷ ତଥା ତତ୍ପର ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(୭) କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଆଚରଣ ବିଧି ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା ସିଭିଲ୍ ସର୍ଭିସ୍ (ଶ୍ରେଣୀକରଣ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା) ନିୟମାବଳୀ, ୧୯୬୨ର ନିୟମ ୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ପୌକଦାରୀ ଆଇନରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଏହି ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି ପୌର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ବାଚନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶନ ହେବା ଦିନ ଠାରୁ ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ଭୋଟ ଗଣତି ସମାପ୍ତି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ରହିବ ।

ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଇସା

ଓଡ଼ିଶା ପୌରପାଳିକା ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୦

ଧାରା ୨୮—ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଇସା ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଦି ସେ ନିଜେ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷଭାବେ—

(କ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଭୋଟ ଦେବା ପାଇଁ ଅଥବା ନ ଦେବାପାଇଁ କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କୁ ଏଥି ସକାଶେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାନ୍ତି, ଜାଲିଆତି କରି ପ୍ରଭାବିତ କରନ୍ତି, ଜାଣିଶୁଣି ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରାନ୍ତି, ବଳପ୍ରୟୋଗ ବା ଆଘାତ କରିବା ଆଦି ଭୟ ଦେଖାନ୍ତି ;

(ଖ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଭୋଟ ଦେବାପାଇଁ ଅଥବା ନ ଦେବାପାଇଁ କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କୁ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅର୍ଥ ଅଥବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଅଥବା ଚାକିରି, ପଦବୀ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁଖ ସୁବିଧା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉନ୍ନତି ଇତ୍ୟାଦିର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାନ୍ତି ;

(ଗ) ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଭୋଟର ଦୈବୀ କ୍ରୋଧର ଶିକାର ହେବେ ବା ତାଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅବନତି ଦେଖାଦେବ, ଏହିପରି ବିଶ୍ୱାସ ସେପରି ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଭୋଟରଙ୍କଠାରେ ଜାତ କରାଇବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି ବା ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାନ୍ତି ;

(ଘ) ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଭୋଟରଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ବାସନ୍ଦ କରାଯିବାର ଭୟ ଦେଖାନ୍ତି ଅଥବା ସେପରି ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି ;

(ଙ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ନାମରେ ଭୋଟ ଦେବାପାଇଁ ନିୟୋଜିତ କରିବା, ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ଅଥବା ସେଥିପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ;

(ଚ) ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଭୋଟଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେବା ଆଣିବା ପାଇଁ ଗାଡ଼ି, ଘୋଡ଼ା, ଜହ୍ନ ଇତ୍ୟାଦି ଯାନବାହନମାନଙ୍କୁ ଭଡ଼ାରେ ଆଣି ସେପରି ଭଡ଼ା ପରିଶୋଧ କରନ୍ତି ଅଥବା ଭଡ଼ା ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି । ଭଡ଼ାରେ ଲାଗୁଥିବା ଗାଡ଼ି, ଘୋଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦିର ମାଲିକ ଅଥବା ତାଙ୍କର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଭୋଟଦେବା ପାଇଁ ସେପରି ଗାଡ଼ି, ଘୋଡ଼ା ଆଦିରେ ଯିବାଆସିବା ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ :

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉକି କୌଣସି ଭୋଟର ବା ଭୋଟରମାନେ ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିଜର ଯିବାଆସିବାପାଇଁ କୌଣସି ଯାନବାହନ ଆଦିକୁ ଭଡ଼ାରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ ସେଥିପ୍ରତି କଥିତ ପ୍ରକରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ;

(ଛ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥୀତ୍ୱ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରଲୋଭିତ କରନ୍ତି ବା ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ନିଜେ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଧନସମ୍ପତ୍ତିମାନ ଅନ୍ୟଠାରୁ ସେପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ; ଏବଂ

(ଜ) ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ୍, ୧୮୬୦ର ପ୍ରକରଣ (କ), (ଖ), (ଗ), (ଘ), (ଙ), (ଚ), (ଛ) ବର୍ଣ୍ଣିତ କର୍ମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଏକ କର୍ମ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାନ୍ତି ।

ସ୍ୱାସ୍ଥୀକରଣ (Explanation)—(୧) “କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁଖ ସୁବିଧା ଆଦି ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି” ଦେବା (A promise of individual advantage or profit to a person) କହିଲେ, ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିଜପାଇଁ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଆଗ୍ରହୀ ସେପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଖ ସୁବିଧା ଆଦି ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, ମାତ୍ର ପୌରସଭାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଥବା ପୌରସଭାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ସପକ୍ଷ ବା ବିପକ୍ଷରେ ଭୋଟ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁବିଧା ଆଦି ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

(୨) ଧାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାଚନରେ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କଠାରୁ ପାରିଶ୍ରମିକ ଗ୍ରହଣ କରି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତାଙ୍କର ଏକେଷ୍ଟ, କ୍ଲର୍କ ବା ବାର୍ତ୍ତାବହରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ସେପରି ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ଧାରା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି ।

(୩) ଯଦି ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ଅଥବା ସମ୍ମତି ସହ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଦୁର୍ନୀତି ବା ଅସତମୂଳକ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଅଛି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(୪) ଏହି ଆଇନାନୁଯାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ନିର୍ବାଚନରେ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ସର୍ବାଧିକ ଛଅ ମାସ ଜେଲଦଣ୍ଡରେ ବା ଜରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ ଅଥବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

ଓଡ଼ିଶା ପୌର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୦୩

ଧାରା ୮୭—ଏହି ନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଛା ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ —

(କ) ଉଲ୍ଲୋଚ ନେବା ଏବଂ ଅନୁଚିତ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବା ଯାହାକି ଲୋକପ୍ରତିନିଧି ନିୟମ, ୧୯୫୧ ର ୧୨୩ ଧାରା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପଧାରା (୧) ଏବଂ (୨) ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ;

(ଖ) ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନରେ ଉଚ୍ଚତି ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ, ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଥବା ଜାତୀୟ ଚିହ୍ନ, ଯଥା—ଜାତୀୟ ପତାକା କିମ୍ବା ଜାତୀୟ ପ୍ରତୀକ କାରଣକୁ ଭିକ୍ଷାକରି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଅଥବା ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ ପ୍ରଶାଳୀବଦ୍ଧ ଭାବେ ଆବେଦନ କରିବା ;

(ଗ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଅଥବା ଆଚରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଏକେଷ୍ଟ ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତଥ୍ୟଗତ ବିବୃତି ପ୍ରକାଶନ କରିବା ଯାହାକି ମିଥ୍ୟା ଅଟେ ଅଥବା ଯାହାକୁ ସେ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ବିଶ୍ଵାସ କରିଥାଆନ୍ତି କିମ୍ବା ସତ୍ୟ ବୋଲି ବିଶ୍ଵାସ କରିନଥାନ୍ତି, ଅଥବା ଯେକୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ଅଥବା ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତାରୁ ଓହରିଯିବା ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିବୃତି ଯଦି ସେହି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ;

(ଘ) ଯେକୌଣସି ଭୋଟରକୁ (ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ତାଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ) ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ଅଥବା ଭୋଟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରୁ ନେବା ଆଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନପୂର୍ବକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଯାନବାହନ ବା ଜଳଯାନ ପ୍ରଭୃତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ;

ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିଜେ ଯିବା ଆସିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଭୋଟର ତାଙ୍କ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କିମ୍ବା କେତେଜଣ ଭୋଟର ସେମାନଙ୍କ ମିଳିତ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଯାନ ଓ ଜଳଯାନ ଉଡ଼ାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବନାହିଁ :

ପୁନଶ୍ଚ ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିଜେ ଯିବା ଆସିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଭୋଟର ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କୌଣସି ସରକାରୀ ପରିବହନ ଯାନ/ଜଳଯାନ କିମ୍ବା ରେଳଯାନ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ନାହିଁ ;

ସମ୍ବନ୍ଧୀକରଣ — ଏହି ଉପଧାରା (clause) ରେ ‘ଯାନ’ ଅର୍ଥ ରାସ୍ତା ପରିବହନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ମୋଟର ଚାଳିତ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଯାନ ।

(ଙ) କୌଣସି ସଭା କରିବା ଯହିଁରେ ମାତାଲକାରୀ ମଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ ହେଉଥିବ ;

(ଚ) ପ୍ରକାଶକ ଓ ମୁଦ୍ରିକଙ୍କ ନାମ ଓ ଠିକଣା ନ ଥାଇ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ପ୍ରଚାର ପତ୍ର, ବିଜ୍ଞାପନ ପତ୍ର କିମ୍ବା ପ୍ରାଚୀର ପତ୍ର ନିର୍ଗମନ କରିବା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କଦ୍ଵାରା ନିୟମାନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଚରଣ ଏକ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ଗଣ୍ୟ ହେବ ।

ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅପରାଧ

ଓଡ଼ିଶା ପୌରପାଳିକା ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୦

ଧାରା ୨୯— ଉକ୍ତ ପରିଚ୍ଛେଦ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋଡ୍, 1860 ର ପରିଚ୍ଛେଦ-IXA ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବାଠାରୁ ୪ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ କୌଣସି ସ୍ୱଳ୍ପସମୟ ପାଇଁ ଏହି ନିୟମ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଭୋଟ ଦେବା, ନିର୍ବାଚିତ ହେବା କିମ୍ବା ପୌରପାଳିକାର ପଦବୀ ଧାରଣ ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।

ଧାରା ୩୦—(୧) ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଏକ ପୌର ନିର୍ବାଚନରେ ମିଥ୍ୟା ଯୋଗ୍ୟତା ଦାବିକରି କିମ୍ବା ମିଥ୍ୟା କାଗଜପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି କିମ୍ବା ମିଥ୍ୟା ଘୋଷଣା କରି ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରବଞ୍ଚନାତ୍ମକ ପଦ୍ଧତିରେ ତାଙ୍କ ନିଜ ନାମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ଭୋଟର ତାଲିକାରେ ଦରଜ କରିବାକୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ନାମ ଭୋଟର ତାଲିକାରୁ ବାଦ୍ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ତେବେ ସେ ସର୍ବାଧିକ ୩ ମାସ ଜେଲଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

(୨) ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୧୩ ଅନୁଯାୟୀ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୌର ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା କର୍ମଚାରୀ, ପୋଲିଂ ଅଫିସର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ନିଜ ଜ୍ଞାତସାରରେ ଯଦି ଭୋଟର ତାଲିକାରେ କୌଣସି ଅନୁଚିତ ନାମ ଦରଜ କରନ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି ନାମ ବାଦ୍ ଦିଅନ୍ତି ତେବେ ସେ ସର୍ବାଧିକ ୬ ମାସ ଜେଲଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

ଧାରା ୩୧—ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଭୋଟ କାଗଜ କିମ୍ବା ମନୋନୟନ ପତ୍ରକୁ ଜାଲିଆତି କରି କିମ୍ବା ନଷ୍ଟକରି କିମ୍ବା ବଦଳକରି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକରି କୌଣସି ଏକ ନିର୍ବାଚନ ରେକର୍ଡ୍ ଜାଲିଆତି କରନ୍ତି ଅଥବା ଜାଲିଆତି କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ ସର୍ବାଧିକ ୧ ବର୍ଷ ଜେଲଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

ଧାରା ୩୨—(୧) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ନିର୍ବାଚନରେ ଥରେ ଭୋଟ ଦେଇସାରି କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ବାଚନ ଡ୍ୱାର୍ଡର ଭୋଟର ତାଲିକାରେ ତାଙ୍କ ନାମ ନ ଥିବା ଜାଣି ଯଦି ଭୋଟ କାଗଜ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ତେବେ ସେ ସର୍ବାଧିକ ୧ ବର୍ଷ ଜେଲଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

(୨) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଜୀବିତ କିମ୍ବା ମୃତ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାଳ୍ପନିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ଭୋଟ ଦେବାପାଇଁ ଭୋଟ କାଗଜ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ତେବେ ଉପଧାରା (୧)ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

ଧାରା ୩୩—ଭୋଟଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପସ୍ଥିତ କୌଣସି ପ୍ରିଜାକ୍ଟିଂ ଅଫିସର, ପୋଲିଂ ଅଫିସର, କିରାଣି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ କେତେକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସୂଚନା ବ୍ୟତୀତ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ଭୋଟରର କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀକୁ ଭୋଟଦାନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁଚିତ ପଦ୍ଧତିରେ ଏହିପରି ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଉଭୟ ବର୍ଷନାୟ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବାଧିକ ୬ ମାସ ଜେଲ ଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ଓଡ଼ିଶା ପୌର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୦୩

ଧାରା ୧୦୨—(୧) ଏକ ନିର୍ବାଚନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

- (କ) କୌଣସି ମନୋନୟନ ପତ୍ର ପ୍ରତାରଣାପୂର୍ବକ ବିକୃତ କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ କରିବେ ନାହିଁ ;
- (ଖ) ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ଲଗାଯାଇଥିବା କୌଣସି ତାଲିକା, ବିଜ୍ଞାପନ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ ଓ ଦସ୍ତାବିଜକୁ ଚଞ୍ଚଳତାକ୍ରମେ ବା ପ୍ରତାରଣାପୂର୍ବକ ବିକୃତ, ନଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଅପସାରଣ କରିବେ ନାହିଁ ;
- (ଗ) କୌଣସି ଭୋଟ କାଗଜ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ମୋହର ଥିବା ଭୋଟ କାଗଜ ପ୍ରତାରଣାପୂର୍ବକ ବିକୃତ କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ କରିବେ ନାହିଁ ;
- (ଘ) ପ୍ରାଧିକାର ନ ଥାଇ କୌଣସି ଭୋଟ କାଗଜ (ballot paper)କୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଇବେ ନାହିଁ ଅଥବା ଭୋଟ କାଗଜ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଭୋଟ କାଗଜ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବେ ନାହିଁ ;
- (ଙ) ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଭୋଟ କାଗଜ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ଚଞ୍ଚଳତାକ୍ରମେ ଭୋଟ ବାକ୍ସରେ ପକାଇବେ ନାହିଁ ;
- (ଚ) ପ୍ରାଧିକାର ନ ଥାଇ ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଭୋଟ କାଗଜ ନଷ୍ଟ କରିବେ ନାହିଁ, ଖୋଲିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବେ ନାହିଁ ;
- (ଛ) ଚଞ୍ଚଳତାପୂର୍ବକ କିମ୍ବା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନ ହୋଇ ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାପୂର୍ବକ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ ଅଥବା ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାହାରିକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବେ ନାହିଁ ।

(୨) ଉପଧାରା (୧)ରେ ଥିବା ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

- (କ) ଯଦି ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା କୌଣସି ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରିଜାଇଡିଂ ଅଫିସର କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା କିରାଣି ହୋଇଥାନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଉଭୟ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବାଧିକ ୨ ବର୍ଷ ଜେଲ ଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ; କିମ୍ବା
- (ଖ) ଯଦି ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ହୁଅନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଉଭୟ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବାଧିକ ୬ ମାସ କାରାଦଣ୍ଡରେ ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ଧାରା ୧୦୪—ଧାରା ୯୪, ୯୫, ୯୬, ୯୭, ୯୮, ୯୯, ୧୦୦, ୧୦୧ କିମ୍ବା ୧୦୨ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋର୍ଡ, ୧୮୬୦ର ପରିଚ୍ଛେଦ-IXAରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଟ ଦେବା କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ଧାରା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ନିର୍ବାଚିତ ହେବା କିମ୍ବା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବାଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ୫ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର୍ପୋରେଟର ପଦପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।

ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋର୍ଡର ଉଦ୍ଦୃତାଂଶ

୧୫୩-କ—ଧର୍ମ, ଜାତି, ଜନ୍ମସ୍ଥାନ, ଭାଷା ଇତ୍ୟାଦି ଭିତ୍ତିରେ, ବିଭିନ୍ନ ଦଳମଧ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ସଦ୍ଭାବ ରକ୍ଷା କରିବାରେ ହାନି ପହଞ୍ଚାଇବା ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା—

(୧) ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି, —

- (କ) ଲିଖିତ କିମ୍ବା କଥୂତ ଶବାବଳୀ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ସଂକେତ କିମ୍ବା ଦୃଶ୍ୟମାନ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଧର୍ମ, ଜାତି, ଜନ୍ମସ୍ଥାନ, ବାସସ୍ଥାନ, ଭାଷା କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ଭିତ୍ତିରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭିତ୍ତିରେ, ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମଗତ, ଭାଷାଗତ, ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ଜାତି କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଘୃଣାଭାବ କିମ୍ବା ଶତ୍ରୁତା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି କିମ୍ବା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ; କିମ୍ବା

(ଖ) ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଯାହାକି ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ସଦ୍ଭାବ ରକ୍ଷାକରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିକୂଳ ଅଟେ, ଯାହାକି ସର୍ବସାଧାରଣ ଶାନ୍ତିକୁ ନଷ୍ଟ କରେ କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ; କିମ୍ବା

(ଗ) କୌଣସି ଆନ୍ଦୋଳନ, ତ୍ରିଲ କିମ୍ବା ସେହିପରି ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ସଂଗଠନ କରନ୍ତି, ଯାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଏଥିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଫୌଜଦାରୀ ବଳ କିମ୍ବା ହିଂସା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ କିମ୍ବା ଏହା ଜାଣିକରି ଯେ, ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଫୌଜଦାରୀ ବଳ କିମ୍ବା ହିଂସା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କିମ୍ବା ଏହା ଜାଣିକରି ଯେ, ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ କୌଣସି ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫୌଜଦାରୀ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, କୌଣସି କାରଣରୁ ଯଦି ଉଚ୍ଚ ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଭୟ କିମ୍ବା ଆଶଙ୍କା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଭୂତି ସୃଷ୍ଟିକରେ, ତା'ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ୩ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

(୨) ପୂଜାସ୍ଥାନ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଅପରାଧ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥିଲେ —

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଉପଦତ୍ତା (୧) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅପରାଧ, କୌଣସି ପୂଜାସ୍ଥାନରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ସମ୍ମିଳନୀ ଯାହାକି ଧର୍ମ, ନୈତିକ ପୂଜାରେ ନିଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଧର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଉତ୍ସବରେ କରନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ୫ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

୧୫୩-ଖ—ଜାତୀୟ ଐକ୍ୟତା ବା ଅଖଣ୍ଡତା ପ୍ରତି କ୍ଷତିକାରକ ଆରୋପ, ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି —

(୧) ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଲିଖିତ କିମ୍ବା କଥୁତ ଶବ୍ଦାବଳୀ ଦ୍ଵାରା କିମ୍ବା ସଂକେତ କିମ୍ବା ଦୃଶ୍ୟମାନ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦ୍ଵାରା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା—

(କ) କୌଣସି ଆରୋପ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶନ କରନ୍ତି, ଯାହାଫଳରେ କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ, ସେମାନେ କୌଣସି ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା, ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ ଆଇନ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତୀୟ ସଂବିଧାନ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ବିଶ୍ଵାସ ଏବଂ ଆନୁଗତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଭାରତର ସାର୍ବଭୌମତ୍ଵ ଏବଂ ଏକତା ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ ନାହିଁ ; କିମ୍ବା

(ଖ) ଦୃଢ଼ଭାବେ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି, ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତି, ପ୍ରସାର କରନ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଯେ, କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କୌଣସି ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା, ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକ ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେ; କିମ୍ବା

(ଗ) କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ ବିଷୟରେ, ସେମାନେ କୌଣସି ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷା କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କିମ୍ବା ସଂପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ କୌଣସି ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି କରନ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶନ କରନ୍ତି, ଏପରି ପ୍ରକାଶନ, ଉପଦେଶ କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ, ଶତ୍ରୁତା ଏବଂ ଘୃଣା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ, ତା'ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ୩ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇପାରେ ।

(୨) ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉପଦତ୍ତା (୧) ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଅପରାଧ, କୌଣସି ପୂଜାସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ଧର୍ମ ସମ୍ମିଳନୀ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ଉତ୍ସବରେ ସଂଗଠନ କରନ୍ତି ତା'ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ୫ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ-IXA

ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅପରାଧ

୧୭୧-କ—“ପ୍ରାର୍ଥୀ”, “ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର” ସଂଜ୍ଞାୟିତ :

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ—

(କ) “ପ୍ରାର୍ଥୀ”, ଅର୍ଥ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥୀଭାବେ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ;

(ଖ) “ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର”, ଅର୍ଥ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଠିଆହେବା କିମ୍ବା ନ ଠିଆହେବା ଅଧିକାର, କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀତ୍ୱ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା କିମ୍ବା ନ ଠିଆହେବା ଅଧିକାର କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀତ୍ୱ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା କିମ୍ବା ଭୋଟ ପ୍ରଦାନ କରିବା କିମ୍ବା ଭୋଟ ପ୍ରଦାନରୁ ବିରତ ରହିବା ଅଧିକାର ।

୧୭୧-ଖ—ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

(1) ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

(i) କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ କିମ୍ବା ଏପରି ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୁରସ୍କୃତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ; କିମ୍ବା

(ii) ଏପରି ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିଥିବାରୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଚ୍ଛେଦ କରି କିମ୍ବା ପ୍ରଚ୍ଛେଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି, ନିଜେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଲାଞ୍ଚକୁ ପୁରସ୍କାରରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ;

ସେ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅପରାଧ କରନ୍ତି :

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଇ ଯେକୌଣସି ସର୍ବସାଧାରଣ ନୀତିର ଘୋଷଣା କିମ୍ବା ସର୍ବସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା, ଏହି ଦଫା ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ହେବ ନାହିଁ ।

(2) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବାପାଇଁ ସମ୍ମତ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି ଅନୁଗ୍ରହ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(3) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମତ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଯାହା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତାଙ୍କର ନ ଥାଏ କିମ୍ବା ଯାହା ସେ କରିନାହାନ୍ତି, ତାହା କରିବା ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର ଭାବେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ସେ ଉଚ୍ଚ ଲାଞ୍ଚକୁ ପୁରସ୍କାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

୧୭୧-ଗ—ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ଅଯଥା ହସ୍ତକ୍ଷେପ :

(1) ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର ମୁକ୍ତ ପରିଚାଳନାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯଥା ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଅପରାଧ ସଂଗଠନ କରନ୍ତି ।

(2) ଉପଦଫା (1)ର ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀରେ କୌଣସି ହାନି ନ କରି, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

(କ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟରଙ୍କୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟର ଆଗ୍ରହୀ, ତାଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି କ୍ଷତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଧମକାନ୍ତି; କିମ୍ବା

(ଖ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟରଙ୍କୁ ପ୍ରଚ୍ଛେଦ କରାନ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରଚ୍ଛେଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଯେ, ସେ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଆଗ୍ରହୀ, ସେ ଦେବୀ ଅସନ୍ତୋଷ ବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଧାରୀ (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନ ମତଦାନ ଅଧିକାର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଯଥା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(3) ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ନୀତି ଅଥବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କିମ୍ବା ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଘୋଷଣା ଯାହାକି ମତଦାନ ଅଧିକାରଭାବେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ ତାହା ଏହି ଦଫାର ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ନାହିଁ ।

୧୭୧-ଘ—କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଅନ୍ୟନାମ ଧାରଣ କରିବା :

କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଟ କାଗଜ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଜୀବିତ କିମ୍ବା ମୃତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନାମରେ ଭୋଟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି କାଳ୍ପନିକ ନାମରେ କିମ୍ବା ଏପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଥରେ ଭୋଟ ପ୍ରଦାନ ପରେ, ଆଉଥରେ ନିଜ ନାମରେ ଭୋଟ କାଗଜ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଏହିପରିଭାବେ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଭୋଟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଚେଷ୍ଟାରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେ ଉକ୍ତ ନିର୍ବାଚନରେ ‘ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା’ ଅପରାଧ ସଂଗଠନ କରନ୍ତି ।

୧୭୧-ଙ—ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦଣ୍ଡ :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଲାଞ୍ଚ ଦେବା ଅପରାଧ କରନ୍ତି, ତା’ହେଲେ ସେ ଉଭୟ ବର୍ଷନାୟ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି କାରାଦଣ୍ଡ ଯାହାକି ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ସହିତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ :

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ ଯେ ଆପ୍ୟାୟନ ଦ୍ୱାରା ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା, କେବଳ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ସ୍ୱତ୍ୱାକରଣ—

“ଆପ୍ୟାୟନ” ଅର୍ଥ ସେହି ପ୍ରକାର ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ ଯେଉଁଠାରେ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ, ଖାଦ୍ୟପେୟ, ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବହାରକୁ ବୁଝାଏ ।

୧୭୧-ଚ—କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦଣ୍ଡ :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅପରାଧ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଉଭୟ ବର୍ଷନାୟ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି କାରାଦଣ୍ଡ ଯାହାକି ୧ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରାଯାଇପାରିବ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ସହିତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

୧୭୧-ଛ—କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସଂପର୍କରେ ମିଥ୍ୟା ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାପାଇଁ କୌଣସି ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଏପରି ବିବରଣୀକୁ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ଯାହାକି ମିଥ୍ୟା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯାହାକୁ ସେ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ଜାଣନ୍ତି କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ବା ତାହା ସତ୍ୟବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚରିତ୍ର ବା ଆଚରଣ ଉପରେ ହୋଇଥାଏ, ତାହାହେଲେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କେବଳ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

୧୭୧-ଜ—କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସଂପର୍କରେ ଅବୈଧ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର, ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ବିଶେଷ କ୍ଷମତା ଲିଖିତ ଭାବେ ନ ଥାଇ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସାଧାରଣସଭା କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଜ୍ଞାପନ, ସର୍କୁଲାର କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ତା’ହେଲେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଶତ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ :

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଦଶ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇ ନ ଥାଏ ଏବଂ ଏହି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ଦଶଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ଲିଖିତ ଅନୁମୋଦନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତା’ହେଲେ ସେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ବଳରେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

୧୭୧-ଝ— ନିର୍ବାଚନ ହିସାବ ରଖିବାରେ ଖିଲାପ :

ବଳବତ୍ତର ଆଇନ ବଳରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ନିୟମ ବଳରେ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥର ସଠିକ୍ ହିସାବ ନ ରଖନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଶତ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

APPENDIX

**STATE ELECTION COMMISSION, ODISHA
TOSHALI PLAZA, BLOCK B-2, 1st FLOOR
SATYANAGAR, BHUBANESWAR-751 007**

ORDER

The 25th October 2008

No. 6486—Ele.(ML)-10/2008-SEC.—Whereas the superintendent, direction and control of all elections to Municipalities in the State are vested in the State Election Commission under Article 243-ZA of the Constitution of India;

Now, therefore, to ensure fairness in conduct of the election for the office of the Corporator, the State Election Commission in exercise of the powers vested under Article 243-ZA of the Constitution directs that a candidate contesting to the office of Corporator shall use maximum two vehicles (three-wheelers and four-wheelers taken together) for each Ward for his/her electioneering and the Political Parties concerned can use 2 four-wheelers for the whole Corporation. The candidate will intimate the type of motor vehicle to be used, its registration number and name of its owner to the Election Officer from the date of deployment of the vehicle in his/her electioneering. He/she will submit this information in triplicate to the Election Officer, one copy of which will be sent to the nearest Motor Vehicle Authority, one copy will be retained by the concerned Election Officer and the other copy with signature and seal of the Election Officer will be returned to candidate. The candidate or his/her authorised person will be required to enter the number of vehicles used by him in the day-to-day Account Register. On demand by the Election Observer, Expenditure Observer, Election Officer or any other officer authorised by the Commission, the contesting candidate will be required to produce this register for verification at anytime during the period of electioneering. The expenditure on the vehicles shall be inclusive of the limit of expenditure fixed for the candidate. The expenditure on the vehicle used by the Political Party will be apportioned equally among all the candidates sponsored by the concerned Political Party in the Corporation.

In any convoy of electioneering there shall be maximum four number of vehicles.

This order will also be part of the Code of Conduct issued earlier by Order No. 2045, dated the 21st June 2008 published in the *Odisha Gazette*.

By order and in the name of
State Election Commission, Odisha
F. C. SATAPATHY
Secretary